

Handläggare
Marianne Berg Ekbohm
Telefon: 08 508 35 514

Till
Arbetsmarknadsnämnden
den 1 april 2014

Ärende 7

Underlag för budget 2015 med inriktning 2016 och 2017

Förvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden godkänner underlag för budget för 2015 med inriktning 2016 och 2017.
2. Arbetsmarknadsnämnden justerar paragrafen omedelbart.

Charlotte Svensson
arbetsmarknadsdirektör

Merja Axberg
tf ekonomichef

Lott Jansson
kommunikationschef

Helene Bengtson
chef Jobbtorg Stockholm

Bengt Jönsson
chef Vuxenutbildning Stockholm

Karin Eriksson Bech
utvecklingschef

Leif Styfberg
chef SFI Stockholm

Jonina Gisladottir
personalchef

Ärendet

Enligt kommunallagen ska en kommuns budget innehålla en plan för ekonomin för en period om tre år. Den plan som nu är aktuell att ta ställning till omfattar åren 2015 till och med 2017. Stadens nämnder ska analysera vilka frågor som påverkar verksamhetens utveckling och ekonomi. Utgångspunkten för detta är stadens Vision 2030, förändringar i omvärlden samt analyser av den egna verksamhetens utveckling. Större avvikelser eller förändringar jämfört med den plan som kommunfullmäktige beslutade om i budget 2014 ska analyseras och kommenteras.

Under kommunfullmäktiges tre inriktningsmål görs en övergripande och sammanfattande analys av verksamheten för åren 2015 till och med 2017. I detta ingår hur nämndens verksamhet påverkas av utvecklingstendenser, strukturella frågor och förändringar i omvärlden, avsnitt 1. I avsnitt 2 redovisas den förväntade utvecklingen för nämndens verksamhetsområden. I avsnitt 3 görs en sammanfattande ekonomisk analys och därefter redovisas en lokalförsörjningsplan.

Ärendets beredning

Detta ärende har utarbetats av ekonomistaben och utvecklings- och utredningsstaben i samarbete med förvaltningens avdelningar och övriga staber.

Inledande sammanfattning

Stockholm är landets ledande tillväxtregion. Det kräver en arbetsmarknad där arbetsgivare kan rekrytera den kompetens de behöver och där stockholmarna har möjlighet att få sitt första jobb, byta bransch, komma tillbaka eller studera vidare.

En rad utmaningar har identifierats för de kommande åren. Arbetslösheten bland unga, utrikesfödda, för personer med en funktionsnedsättning eller som har kort eller ingen utbildningsbakgrund riskerar att ligga kvar på en hög nivå även när konjunkturen vänder. För dem vill nämnden utöka sina insatser. Samtidigt förutses arbetskraftsbrist inom en rad områden. Utbildningsinsatser, både inom sfi och vuxenutbildning, kommer att vara en framgångsfaktor för Stockholms fortsatta tillväxt.

Sedan starten har målgruppen på Jobbtorg Stockholm förändrats både till antal och sammansättning. Fler har en mer komplex bakgrund och behöver mer individualiserat stöd. Nämnden ser ett behov av att fortsätta samarbetet med stadsdelsnämnderna för att nå fler av dessa långtidsarbetslösa. De olika formerna för visstidsanställningar inom Stockholms stad föreslås fortsätta och utvidgas till fler verksamheter för att ge fler möjligheten att få en arbetslivserfarenhet på väg mot en fast anställning.

Det utökade uppsökande arbetet för unga 16-19 år som varken studerar eller jobbar bör fortsätta. De arbetssätt som utvecklats för att få så många som möjligt tillbaka till studier eller till en annan aktiv insats kräver fortsatt finansiering. Nämnden vill också se en förlängning av insatser till unga, 20-25 år, i de områden där arbetslösheten är hög.

Nämnden förutspår att utbildningsinsatser blir viktigare både för att bekämpa arbetslöshet och möta arbetskraftsbrist. För att minska utanförskapet föreslås särskilda insatser för att hitta fler och nya vägar till studier för dem med kort utbildningsbakgrund. Ett utökat samarbete mellan sfi, komvux och Jobbtorg Stockholm för att utveckla både utbildningsformer och det stöd som krävs föreslås. Lärlingsutbildningar ska utvecklas för att passa den målgrupp av unga som står utanför både skola och arbetsliv. Den ökade yrkesinriktningen inom sfi föreslås fortsätta för att korta vägen till jobb.

Samverkan med arbetsgivare, inom staden och med Arbetsförmedlingen fortsätter att vara avgörande för att fler stockholmare ska kunna matchas med behoven på arbetsmarknaden. Stockholmare växer med jobb och utbildning. Det vinner hela Stockholm på.

1. Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Nämnden bidrar till att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppnås genom att rusta människor för jobb och arbetslivets krav. Nedan redovisas nämndens strategiska utvecklingsområden för åren 2015-2017.

1.1 Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Arbetsmarknadsinsatser

- Utifrån Jobbtorg Stockholms grunduppdrag att fler stockholmare ska gå från bidrag till arbete kommer ett fortsatt fokus att vara tidig matchning för att tiden i arbetslöshet och bidragsberoende ska bli så kort som möjligt.
- Ta tillvara de möjligheter staden skapar för tillfälliga anställningar för Jobbtorg Stockholms aspiranter och arbeta för att utvidga denna typ av anställningar till fler verksamhetsområden.
- Skapa och säkra en sammanhållen individualiserad modell där olika insatser länkas samman för att uppnå effektivast möjliga väg för olika målgrupper.
- Fortsatt prioritering av de grupper som står längst från arbetsmarknaden.

Insatser för långtidsarbetslösa och personer med funktionsnedsättning

- Implementera metoder och arbetssätt från projekten FAMU och Xplore! i ordinarie verksamhet. I detta ingår att vidareutveckla arbetet med hälsofrämjande insatser.
- Ta tillvara och sprida erfarenheterna av hur tillämpning av sociala hänsyn i upphandling kan bli en väg in på arbetsmarknaden för arbetslösa.

Ungdomar

- Utveckla fler lämpliga insatser för gruppen 16-19 åringar som nås utifrån det kommunala uppföljningsansvaret. Detta ska ske i samverkan med utbildningsnämnden. I detta ingår också att samverka om insatser som syftar till att minska antalet avhopp.
- Utveckla fler lämpliga insatser och arbetssätt för unga 20-25 åringar utanför skola och arbetsmarknad.

Fler till studier

- För att rusta långtidsarbetslösa för yrkeslivet ska samverkan utvecklas mellan jobbtorg, sfi och komvux för att ta fram lämpliga utbildningar i kombination med stöd av olika slag.
- Utveckla arbetet med lärlingsutbildningar så att fler unga utanför skola och arbetsliv kan söka och lyckas med utbildningen.
- Genom uppsökande insatser få fler arbetslösa stockholmare att söka till sfi, komvux och yrkeshögskoleutbildningar.
- Utveckla fler spår i stadens yrkeshögskoleutbildning i samverkan med näringslivet.
- Utveckla tidig yrkesinriktning av sfi både för studerande som har en utbildning, sfx-utbildningar och för studerande som saknar utbildning från sitt hemland.
- Fortsatt utveckling av nämndens studie- och yrkesvägledning utifrån behov och eventuell förändrad lagstiftning.

Samverkan

- Utveckla nämndens strategiska samverkan med arbetsgivare för att öppna fler dörrar för arbetslösa och utveckla nämndens olika verksamheter utifrån arbetsmarknadens behov.
- Utveckla samverkan med stadsdelsnämnderna för att fler arbetslösa med försörjningsstöd ska ges tillgång till Jobbtorg Stockholms insatser.
- Utifrån utredning under 2014 utveckla samverkan med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan inom ramen för ett Finsam-förbund eller i annan lämplig form för att fler långtidsarbetslösa inom socialtjänsten och Jobbtorg Stockholm ska erbjudas lämpliga insatser.
- Utveckla samverkan med stadens nämnder och bolag för att de nationella minoriteternas särskilda rättigheter ska tillgodoses i stadens verksamheter.

1.2 Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras

- Kvaliteten i nämndens samtliga verksamheter ska utvecklas genom att det påbörjade systematiska kvalitetsarbetet utifrån stadens kvalitetsprogram fortsätter och utvecklas vidare.
- Fortsatt utveckling av strukturerade utvecklingsmallar utifrån de insatser som erbjuds jobbtorgens aspiranter för att säkerställa att insatserna leder till målet.
- Utbildningarnas kvalitet inom sfi och komvux säkerställs genom ett fortsatt utvecklingsarbete och en utökad tillsyn där resultat från brukarundersökningar och uppnådda resultat integreras och följs upp.

- En hög grad av valfrihet finns för elever inom sfi och vuxenutbildning. Valfriheten omfattar inriktning, studieform, omfattning, studietid samt driftsform.
- Fortsatt utveckling av hur nämnden ska ta tillvara forskningsresultat för att utveckla verksamheten.
- Fortsatt bevakning av utvecklingen i andra delar av landet och Europa för att ta tillvara idéer och arbetssätt som kan omsättas i den egna verksamheten.
- Genomföra och utveckla aktiviteter utifrån stadens program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

1.3 Stadens verksamheter är kostnadseffektiva

- Samverkan mellan nämndens tre verksamhetsområden fortsätter att utvecklas. Nämndens resurser används därmed mer effektivt och nämnden kan i högre grad bidra till att kommunfullmäktiges mål uppnås.
- Uppföljning och analys av verksamhetens resultat ska utvecklas ytterligare genom processer som leder till bättre kvalitet och högre kostnadseffektivitet.
- För att öka prognossäkerheten ska sambandet mellan nämndens ekonomiska resultat och verksamhetens volym förtydligas. Mått ska tas fram som är relevanta, pålitliga och varaktiga över tid.
- Den interna kontrollen ska vara systematisk, vilket är en förutsättning för att nämndens verksamheter ska vara effektiva och ha en god kvalitet.
- Lokalanvändningen effektiviseras för att skapa ett ökat ekonomiskt utrymme för verksamheten.
- Upphandling i konkurrens effektiviserar verksamheten genom att varor och tjänster köps till bästa kvalitet och pris.
- För att öka tillgänglighet och digitalisering kommer nämnden under planperioden att aktivt arbeta för en digitalisering av handlingar inom registratur och nämndadministration. Registraturet utvecklas för att möta det ökade behovet av tillgänglighet och flexibilitet.
- Stadens it-program fokuserar på ökad tillgänglighet och service, effektivare arbetssätt samt förbättrad möjlighet till analys och uppföljning. Nämnden ska arbeta med stöd av it för att jobba smartare, utveckla verksamheterna och utöka servicen och tillgängligheten för stockholmarna. En särskild utmaning är att utveckla it-stödet i de pedagogiska verksamheterna utifrån Skolplattform Stockholm.

2. Nämndens verksamhetsområde

2.1 Omvärldsfaktorer av betydelse för nämndens verksamheter

Utvecklingen på arbetsmarknaden

Stockholm växer och i ett nationellt perspektiv har Stockholmsregionen en stark ställning, både ekonomiskt och vad gäller sysselsättningen. Trots detta påverkas staden, som landet i övrigt, av konjunktursvängningar och internationell ekonomisk oro.

Prognoser från såväl Konjunkturinstitutet, handelskammaren som Arbetsförmedlingen pekar på en positiv utveckling i Sverige. Den globala konjunkturen och då främst i euroområdet är dock det som även fortsättningsvis förväntas hålla tillbaka tillväxten och en starkare uppgång på arbetsmarknaden.

Konjunkturinstitutet bedömer att sysselsättningen kommer att fortsätta växa under 2015. Detta beror bland annat på att äldre stannar kvar i arbetskraften längre och att sysselsättningen ökar bland utrikes födda. Arbetslösheten beräknas under 2015 uppgå till 7,3 procent av arbetskraften nationellt. Motsvarande uppskattning för 2016 är 6,9 procent och 6,6 procent 2017. Personer som befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden har fortsatt svårt att få arbete och långtidsarbetslösheten förblir på en fortsatt hög nivå.

Arbetsförmedlingen uppger i sin prognos för 2014 att arbetssökande i Stockholmsregionen kommer att ha fler jobb att söka till följd av en återhämtning i konjunkturen och en pågående generationsväxling på arbetsmarknaden.

Inom flera yrkesområden kommer det att råda fortsatt brist på arbetskraft. Det är främst yrken inom data, teknik, IT, sjukvård och pedagogiska yrken. Samtidigt kommer det inom vissa yrkesområden att vara fortsatt hög konkurrens om jobben. Konkurrenten blir särskilt svår för unga och utrikesfödda som är på väg in på arbetsmarknaden.

Kompetenskraven fortsätter att stiga. Arbetslösa som inte har kunskap som motsvarar de nya kraven förväntas ha mycket svårt att hitta ett arbete. En avklarad gymnasial utbildning är i det närmaste helt nödvändigt för att vara gångbar på arbetsmarknaden. Samtidigt ökar svårigheterna för arbetsgivarna att rekrytera arbetskraft som lever upp till satta kompetenskrav.

Det har blivit allt färre arbeten inom yrken där det saknas utbildningskrav men Arbetsförmedlingen bedömer att denna nedåtgående utveckling stagnerar under 2014.

Aktuella utredningar och konsekvenser av nya lagar

Såväl inom arbetsmarknadsområdet som inom sfi och vuxenutbildningen pågår ett omfattande statligt utredningsarbete. Vissa utredningar har nyligen lagt fram förslag medan andra fortfarande pågår.

I betänkandet ”Svenska för invandrare – valfrihet, flexibilitet och individanpassning” (SOU 2013:76), som presenterades i oktober 2013, föreslås att utbildning i svenska för invandrare upphör som egen skolform och istället blir en del av kommunal vuxenutbildning vid sidan av utbildning på grundläggande och gymnasial nivå. Utredningen föreslår också ett nationellt valfrihetssystem för såväl sfi som kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå. Skulle beslut fattas i enlighet med förslagen innebär det stora förändringar av förutsättningarna för såväl vuxenutbildning som sfi. De ekonomiska konsekvenserna är dock svåra att bedöma.

Ytterligare ett betänkande med bäring på den kommunala vuxenutbildningen är ”Kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå -en översyn för ökad individanpassning och effektivitet” (SOU 2013:20). Av betänkandet framgår att lagens olika skrivningar i huvudsak är tillräckliga men att efterlevnaden i kommunerna brister. Det förslag som kan komma att påverka kommunen direkt är den skyldighet som föreslås att alla presumtiva elever ska erbjudas vägledning inför studier på grundläggande nivå, sfi samt särskild utbildning för vuxna.

Utredningen om unga som varken arbetar eller studerar lämnade i oktober 2013 sitt slutbetänkande till regeringen (SOU 2013:74). Utredningen vill i första hand skapa strukturer för att stärka samordning och samverkan. De krav som utredningen vill ställa på kommunerna uppfyller staden i huvudsak med redan befintlig verksamhet. Enligt utredningens förslag ska unga som varken arbetar eller studerar och är i behov av insatser särskilt uppmärksammas inom samordningsförbunden och särskilda resurser föreslås för detta. Staden ingår inte idag i något samordningsförbund och skulle därmed inte få del av resurserna. Utredningen föreslår även att Arbetsförmedlingen ges i uppdrag att utveckla stödet till ungdomar som står långt ifrån arbetsmarknaden och är i behov av samordnade insatser genom kommuner och andra relevanta myndigheter. De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2015.

Utifrån bland annat den så kallade AKKA-utredningen (SOU 2012:69) ligger det en lagrådsremiss där en avveckling av SFI-bonusen föreslås. Bedömning är att sfi-bonus inte har haft den positiva effekten för studietidens längd som var avsedd när bonusen infördes. Förvaltningen bedömer att avveckling av sfi-bonus inte förväntas innebära några konsekvenser för kommunens tillhandahållande av SFI, då efterfrågan på SFI inte påverkats i nämnvärd utsträckning.

Utifrån samma utredning ligger det även en lagrådsremiss där ytterligare utvidgning av målgruppen för samhällsorienteringen föreslås. Det innebär att samhällsorienteringen även ska omfatta nyanlända anhöriginvandrare till en person som har beviljats arbets- och uppehållstillstånd för högkvalificerad anställning, så kallat EU-blåkort. När målgruppen för samhällsorienteringen utvidgades 2013 ersatte staten kommunerna för de ökade kostnaderna som utvidgningen medförde. Regeringens uppfattning i det här fallet är att de föreslagna ändringarna inte kommer att påverka målgruppens storlek och därför behöver inte kommunerna tillföras medel. I samma lagrådsremiss föreslås även två lagändringar om förlängd etableringsplan för en nyanländ som är föräldraledig samt att en nyanländ som utan godtagbar anledning tackar nej till erbjudet arbete inte ska ha rätt till fortsatta etableringsinsatser. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2014.

Enligt regeringens propositionslista avser regeringen att under mars månad lägga ett förslag om tillgänglighet som diskrimineringsgrund. Redan 2010 lämnade utredaren ett förslag på hur bristande tillgänglighet ska kunna klassas som olaglig diskriminering och sedan dess har frågan beretts i regeringskansliet. Det är oklart hur lagförslaget kommer att se ut men det kan komma att få stor betydelse för stadens och nämndens verksamheter.

Under 2012 presenterade den så kallade FUNKA-utredningen (SOU 2012:31) sitt slutbetänkande till regeringen. En viktig fråga i utredningen är en översyn av olika former av anställningsstöd för personer med funktionsnedsättning. Det har ännu inte presenterats någon proposition avseende utredningen och det är oklart om och vilka lagändringar som kommer att föreslås och hur dessa påverkar staden.

Ny socialfondsperiod

För närvarande pågår förberedelsearbete på olika nivåer för den kommande socialfondsperioden som sträcker sig fram till 2020. Under den period som avslutas 2014 har nämnden arbetat aktivt för att med stöd av Europeiska socialfonden utveckla verksamheterna framförallt inom Jobbtorg Stockholm. Under 2014 bedriver nämnden fem förstudier med inriktning mot att söka utvecklingsmedel i den kommande perioden. Ännu så länge råder dock stora oklarheter om vilka villkor som kommer att gälla. En central fråga är vilka krav som kommer att ställas på projektägarna på omfattning och utformning av medfinansiering. Under tidigare period har deltagaresättningar i form av försörjningsstöd eller ersättningar från Arbetsförmedlingen utgjort huvuddelen av medfinansieringen i de sex stora projekt som nämnden bedrivit. Skulle ett system med kontant medfinansiering bli aktuellt ändrar detta förutsättningarna. Det är därför angeläget att staden överväger former för hur framtida medfinansieringskrav ska hanteras för att skapa förutsättningar för staden att ta tillvara de utvecklingsmedel och möjligheter som fonderna erbjuder.

Nämnden kommer även aktivt att bevaka möjligheterna att via andra EU-fonder hitta vägar för fortsatt utveckling av sin verksamhet bland annat inom utbildningsområdet.

Utveckling av ytterstaden

Staden arbetar för närvarande med ett förslag om hur stadens fortsatta arbete med utveckling av ytterstaden ska utformas. Ett centralt utvecklingsområde har hittills varit arbete och sysselsättning för de boende. Arbetsmarknadsnämnden har för egen del riktat en stor del av sitt utvecklingsarbete inom såväl Jobbtorg Stockholm och inom sfi mot behov som finns i ytterstaden. Nämnden vill understryka vikten av att fortsatta riktade satsningar till ytterstaden samordnas med de satsningar som görs i ordinarie verksamheter för att öka effektiviteten.

Samverkan

Nämnden fortsätter att utveckla samverkan med olika aktörer. Centrala samverkanspartner är Arbetsförmedlingen, stadsdelsnämnderna, utbildningsnämnden och socialnämnden.

Den viktigaste samverkansparten för nämnden är dock arbetsgivarna. Både inom Jobbtorg Stockholm, sfi och vuxenutbildning är utvecklingen på arbetsmarknaden och arbetsgivarnas behov utgångspunkten i verksamheten för att nå målet om att fler stockholmare ska komma ut i arbete. Inom nämnden finns redan många goda exempel på gott och nära samarbete och dessa bör vara grund för ett strategiskt utvecklingsarbete de kommande åren. Nämnden ska i detta sammanhang se över förutsättningarna för ett närmare samarbete med Stockholm Business Region.

2.2 Arbetsmarknadsinsatser

Jobbtorg Stockholm

Kärnuppdraget för verksamheten är att arbetslösa som får försörjningsstöd ska gå från arbetslöshet till arbete eller studier. Antalet inskrivna försörjningsstödstagare har totalt sett minskat de senaste åren. Mellan 2012 och 2013 är den mindre än tidigare och nämnden bedömer att inskrivningsnivån börjar bli mer stabil. Detta speglar att antalet bidragshushåll på senare tid nått en stabil och låg nivå. Samtidigt har målgruppen fått en alltmer komplex problematik och gruppen långtidsarbetslösa med svag ställning på arbetsmarknaden har ökat. Antalet inskrivna i målgruppen Resurs, som har den mest komplexa problematiken har ökat och är idag cirka 19 procent av aspiranterna.

Inför den kommande planperioden tyder konjunkturutvecklingen på att arbetsmarknaden i Stockholm kommer att vara gynnsam för de grupper som har utbildning eller färsk erfarenhet från arbetslivet. Denna grupp beräknas därför inte öka vid jobbtorgen.

Prioriteringarna de kommande åren behöver därför fortsatt vara de grupper som står längst från arbetsmarknaden, - långtidsarbetslösa, personer med funktionsnedsättning samt vissa grupper av ungdomar.

Många i de prioriterade grupperna har en bristfällig utbildningsbakgrund vilket är ett stort hinder då arbetsgivarna i regionen har höga utbildningskrav. Det finns därför behov av att i samverkan med komvux och sfi utveckla nya vägar för att förbereda aspiranter för yrkesliv och få fler att välja studier. För att öka förutsättningarna att lyckas i studierna behöver nämnden även utveckla olika former av Supported Education där studerande kan erbjudas särskilt stöd utöver de möjligheter som finns i den ordinarie vuxenutbildningen.

Stadens egen satsning på tillfälliga anställningar i form av ungdomsanställningar, Stockholmsvärdar, äldrevärdar, serviceassistenter och omsorgsvärdar är mycket värdefull och innebär för många långtidsarbetslösa och personer med funktionsnedsättning en reell möjlighet att skaffa sig arbetslivserfarenhet som underlättar deras väg tillbaka in på arbetsmarknaden. Arbetsmarknadsnämnden anser därför att det är viktigt att denna typ av insatser fortsätter och även utvidgas till nya verksamhetsområden.

För att skapa liknande möjligheter utanför stadens egna verksamheter är en av flera arbetssätt att ta tillvara de möjligheter som finns att tillämpa sociala hänsyn i samband med upphandling. Ett framgångsrikt försök har gjorts i samverkan mellan Svenska Bostäder och Jobbtorg Stockholm. En överenskommelse har också gjorts med Trafikverket om ett samarbete i samband med att Förbifart Stockholm ska byggas. En del av syftet i överenskommelsen är att Trafikverket ställer krav på de entreprenörer som anlitas om att det ska skapa arbetstillfällen för arbetslösa boende i Stockholm. Nämnden avser att sprida dessa erfarenheter inom och utom staden för att på så sätt inspirera fler arbetsgivare att använda sig av detta instrument vid upphandling och därmed öppna dörrar för fler arbetslösa in på arbetsmarknaden.

Långtidsarbetslösa och personer med funktionsnedsättning

För gruppen långtidsarbetslösa är det angeläget att implementera de arbetssätt som utvecklats inom projekten Xplore! och FAMU som båda riktar sig till långtidsarbetslösa och som båda upphör under 2014. I detta ingår att vidareutveckla hälsoinsatser som ett komplement till vanliga arbetsmarknadsinsatser då detta visat sig positivt för målgruppen.

För personer med funktionsnedsättning har staden under 2014 gjort en särskild satsning för att möjliggöra cirka 30 visstidsanställningar i stadens verksamheter. Med tanke på målgruppens stora svårigheter att komma ut på arbetsmarknaden är en fortsatt särskild satsning motiverad.

Nämnden bedriver också ett pilotprojekt med syfte att öka

övergångarna från daglig verksamhet till ordinarie arbetsmarknad. Projektet har haft viss framgång i att få deltagare att ta steget till lönearbete. I den statliga FUNKA-utredningen görs bedömningen att cirka 10 procent av de som är inskrivna i daglig verksamhet skulle kunna komma ut på arbetsmarknaden. Arbetsmarknadsnämnden föreslår att Jobbtorg Stockholm och stadsdelsnämnderna får ett gemensamt uppdrag att arbeta för ett sådant mål.

Inom socialnämnden bedrivs ett särskilt projekt, Alfa/IPS, som syftar till att personer med funktionsnedsättning ska komma ut i arbete. Arbetsmarknadsnämnden är samverkanspart då målgruppen för projektet och målgruppen Resurs inom Jobbtorg Stockholm är delvis överlappande. Inför kommande implementering av Alfa/IPS finns det anledning att överväga den organisatoriska placeringen av verksamheten. Det finns fördelar med att verksamheten samorganiserar med Jobbtorg Stockholms målgrupp Resurs. Dessa fördelar är främst ett förtydligt och mer enhetligt ansvar för arbetsmarknadsinsatser för den aktuella målgruppen samt effektivare resursutnyttjande.

Under 2014 har arbetsmarknadsnämnden ett särskilt uppdrag för invandrarkvinnor utanför arbetsmarknaden. Inom uppdraget bedrivs uppsökande verksamhet och kvinnorna erbjuds insatser i form av sfi eller arbetsmarknadsinsatser. Samverkan utvecklas med föreningar och andra aktörer. Verksamheten är inriktad främst på utrikes födda kvinnor med ingen eller kort utbildning. Detta är den grupp som bland annat den statliga AKKA-utredningen lyfter fram som en av de mest utsatta grupperna på arbetsmarknaden. Nämnden vill därför lyfta fram behovet av en fortsatt satsning på denna målgrupp.

Ungdomar

För gruppen ungdomar har arbetsmarknadsnämndens uppdrag successivt utökats. Idag finns tre målgrupper: unga med försörjningsstöd, unga 16-19 åringar som omfattas av det kommunala uppföljningsansvaret samt unga 20-25 åringar utanför skola och arbetsmarknad som på olika sätt nås av staden via socialtjänsten, fältassistenter eller olika former av uppsökande verksamhet i stadsdelarna som till exempel sociala insatsgrupper.

Med stöd av extra resurser från kommunfullmäktige under såväl 2013 som 2014 pågår ett intensivt utvecklingsarbete. Den uppsökande verksamheten för 16-19 åringar har under dessa två år kunnat fördubblas från en till två uppsökare vid varje jobbtorg och en öppen verksamhet har startat riktad till målgruppen. Detta har inneburit att nämnden når huvuddelen av de ungdomar som omfattas av det kommunala uppföljningsansvaret. Detta är positivt men ökar också samtidigt behovet av insatser. Insatser som ungdomsanställningar, FILUR och Merit har kunnat utvidgas till de nya målgrupperna och nya former av arbetslagsanställningar med särskilt stöd prövas under 2014 för unga 20-25 åringar som står långt från arbetsmarknaden och inte kan gå direkt ut i en vanlig ungdomsanställning. Under hösten

2014 kommer unga att kunna erbjudas yrkesintroduktionsanställningar i staden som innefattar utbildningsinsatser för att öka deras förutsättningar att få fäste på arbetsmarknaden. Ett arbete har påbörjats för att anpassa lärlingskonceptet för de aktuella målgrupperna.

Nämnden bedömer inte att detta utbud för unga kan vara på samma nivå om de tillfälliga utvecklingsmedlen för 2014 tas bort 2015.

Utvidgad målgrupp för Jobbtorg Stockholm

Utvecklingen av behovet av försörjningsstöd innebär att stadsdelsnämnderna nu konstaterar att en allt större grupp av de inskrivna har en komplex problematik som innebär att de inte tillhör Jobbtorg Stockholms nuvarande målgrupper. Flera stadsdelsnämnder har därför framfört att de önskar att Jobbtorg Stockholm utvidgar sin målgrupp. I vissa fall har stadsdelsnämnder istället byggt ut sina egna lokala arbetsmarknadsverksamheter. Samtidigt har arbetsmarknadsnämnden från 2014 ett tydligt uppdrag i budget att samordna och följa upp de lokala arbetsmarknadsverksamheterna för att resurserna ska nyttjas på bästa sätt.

För att möta behovet från stadsdelsnämnderna och effektivisera resursutnyttjandet anser nämnden att Jobbtorg Stockholms uppdrag bör utvidgas till att även omfatta grupper som behöver arbetsträning eller annan arbetsmarknadsinsats parallellt med sociala stödinsatser av olika slag. Samverkan mellan Jobbtorg Stockholm och olika delar av socialtjänsten behöver då förstärkas och det kan även behövas viss kompetensutveckling inom jobbtorgens olika verksamheter.

En översyn av målgruppen för Jobbtorg Stockholm kan även innefatta arbetsmarknadsnämndens uppdrag gällande 20-25 åringar som inte uppbär försörjningsstöd, invandrarkvinnor utanför arbetsmarknaden samt personer med funktionsnedsättning.

FINSAM

Ett kompletterande sätt att möta de behov som stadsdelsnämnderna och även Jobbtorg Stockholm idag ser, är att undersöka förutsättningarna för ett närmare samarbete med andra berörda huvudmän. Under 2014 kommer arbetsmarknadsnämnden att med stöd från Järvalyftet/ Söderortsvisionen undersöka förutsättningarna för FINSAM-förbund i Stockholm. Det skulle kunna innebära förstärkta möjligheter att från 2015 bygga insatser i samverkan mellan staden, landstinget, arbetsförmedlingen och försäkringskassan för arbetslösa med komplex problematik. FINSAM (finansiell samordning) bygger på att olika huvudmän lägger samman resurser för att kunna arbeta med en helhetssyn på individens behov och därmed nå bättre resultat.

2.3 Vuxenutbildningen

Inom den kommunala vuxenutbildningen har antalet elever under det senaste året ökat med cirka 1000 elever och allt tyder på att ökningen fortsätter. Antalet studerande inom den grundläggande nivån är relativt konstant medan intresset för den gymnasiala delen ökar och då främst inom yrkeskurserna. Under de senaste åren har en majoritet av eleverna inom den gymnasiala vuxenutbildningen studerat med inriktning mot fortsatta eftergymnasiala studier, en tendens som börjar avta något. Sett till antalet kurser och volym är de yrkesinriktade kurserna alltmer populära bland eleverna. En förklaring är att många av kurserna, som ofta är paketerade som hela utbildningspaket, leder direkt till arbete. Redan hösten 2014 slutar den första kullen av ungdomar på yrkesprogrammen inom den nya gymnasieskolan. Dessa ungdomar har rätt att studera inom vuxenutbildningen i syfte att få grundläggande behörighet till högre studier. Hur många som kan bli aktuella är oklart. En stor andel har redan kompletterat dessa behörighetsgivande kurser under pågående gymnasiestudier.

Ytterligare en förändring som kan komma att påverka volymen framöver är det förslag till lagändring som regeringen redovisade i budgetpropositionen 2014. Regeringen föreslår där att rättigheten som gäller ungdomarna inom gymnasieskolan bör utökas till en generell rättighet för alla. Regeringen vill även införa en rättighet att delta i vuxenutbildning i syfte att uppnå särskild behörighet till högskolan från och med den 1 januari 2017. Förslaget syftar till att ta bort återvändsgränder för de individer som vill gå vidare till högre studier. Hur volymen kan komma att påverkas framöver av dessa rättigheter är svårt att bedöma.

Inom vuxenutbildningen pågår arbete inom ett flertal utvecklingsområden som sträcker sig över längre tid. Det gäller ökad måluppfyllelse inom de teoretiska kurserna, utveckla former för validering och bedömning, utveckla och kartlägga behoven för särskilt stöd för en utvidgad målgrupp samt se till att kursutbudet i kommande upphandling är relevant och tillgodoser alla elevers behov. Nämnden har påbörjat ett arbete som ska fortsätta för att på olika sätt öka tillgängligheten och flexibiliteten inom vuxenutbildningen. Ett viktigt led i detta är att erbjuda möjligheter att studera året om och därmed också korta elevernas studietid.

För de eftergymnasiala utbildningarna inom yrkeshögskolan finns ett ständigt nära samarbete med arbetslivet i syfte att utveckla attraktiva utbildningar som efterfrågas av näringsliv och av offentliga arbetsgivare. Detta arbete bör intensifieras under planperioden i syfte att ytterligare säkerställa ett brett utbildningsutbud anpassat till efterfrågan. I takt med den snabba utvecklingen på arbetsmarknaden och med anledning av att Myndigheten för yrkeshögskolan endast beviljar två kursstarter per ansökningstillfälle, krävs det att nämnden ständigt arbetar med utveckling av nya attraktiva utbildningskoncept.

Denna process kräver en resurs som på heltid kan fånga arbetsgivarnas behov och utifrån detta formulera ansökningar till myndigheten. Ett utvecklingsarbete som delvis kan inrymmas i ovanstående tilltänkta resurs ska även innefatta möjligheten att skapa utbildningar inom yrkeshögskolan för Lär vux målgrupp.

Ett behov finns av att utveckla olika utbildningsinsatser för nämndens målgrupper som av olika anledningar har svårt att tillgodogöra sig ordinarie utbildning. Nämnden avser att bedriva ett utvecklingsarbete som kan mynna ut i uppdragsutbildningar eller ordinarie utbildning med extra stöd av olika yrkeskompetenser.

Nämnden har utifrån olika nationella utredningar som kan komma att påverka vuxenutbildningen framöver, valt att själv genomföra den upphandling som får avtalsstart den 1 juli 2015, då nuvarande avtal upphör. Upphandlingen planeras att till en del genomförs tillsammans med sfi. Ett samarbete med övriga kommuner i länet ska fortgå och utvecklas där det är möjligt, till exempel med gemensamma brukarundersökningar, utbildningsmässor, gemensam kvalitetsgranskning av externa utförare. Nämndens ambition är att till nästkommande upphandlingsperiod ta ett steg ytterligare mot målet om gemensam vuxenutbildningsregion.

Statliga satsningar, -yrkesvux och lärlingsutbildning för vuxna

Yrkesvux regleras inom en särskild förordning där den stora skillnaden mellan ordinarie komvux och yrkesvux är antagningskriterierna. Inom yrkesvux kan personer som har en svag ställning på arbetsmarknaden antas, oavsett vilken utbildningsbakgrund den sökande eleven har. Inom stadens ordinarie komvuxutbildning är det enligt stadens riktlinjer endast de som saknar treårigt gymnasium som kan antas. Dock medges behörighetskomplettering i mån av plats. De vidare antagningskriterierna inom yrkesvux har medfört att personer som redan har en gymnasieutbildning eller högre utbildning har beretts plats. Yrkesvux kommer att upphöra under 2014. Endast ett fåtal platser finns för 2015 och regeringen har inte aviserat någon fortsättning. En stor grupp av presumtiva elever utestängs därmed från att skaffa sig en yrkesutbildning på gymnasial nivå. Nämnden ser dock ett fortsatt stort behov av att ge nämnda målgrupp fortsatt tillträde till yrkesutbildning. En stor grupp utbildar sig bland annat inom äldreomsorgen där det ständigt finns ett rekryteringsbehov. En fortsatt utbildningsmöjlighet skulle kunna skapas genom en särskild satsning inom ordinarie komvux på yrkesutbildning för personer som redan har en teoretisk gymnasieutbildning men som har en svag ställning på arbetsmarknaden.

För att stimulera kommunerna att inrätta och bedriva lärlingsutbildning har regeringen infört ett särskilt riktat statsbidrag till och med 2016. Utbildningsformen innebär att 70 procent av utbildningen ska genomföras på en arbetsplats. Bidrag till arbetsplatsen utgår med 40 000 kr per elev och heltidsplats. Nämnden

samverkar kring lärlingsutbildningen inom ramen för Vuxtio vilket medför att utbildningsformen utvecklas strategiskt i regionen. Under innevarande år har ett stort antal elever sökt sig till de olika lärlingsutbildningarna vilket medfört att platserna inom Vuxtio i stort redan är in-tecknade. Om intresset för lärlingsutbildning håller i sig anser nämnden att staden bör överväga former och förutsättningar för att bedriva utbildning inom ramen för den kommunala budgeten. För målgruppen inom Lär-vux är både yrkesvux och lärlingsutbildning fungerande utbildningsformer där förutsättningar finns till fortsatt utveckling.

2.4 Utbildning i svenska för invandrare (sfi)

Sfi:s uppdrag är att ge invandrare som kommer till staden kunskaper i svenska språket så att de har förutsättningar att etablera sig på svensk arbetsmarknad och bli delaktiga i det svenska samhället. En fortsatt satsning kommer att göras på kopplingen mellan svenskundervisning, livet i Sverige och den studerandes framtidsval.

Antalet studerande i sfi har ökat under ett antal år och antalet helårsplatser var under 2013 hela 10 150 att jämföra med 8 382 under 2009. Ökningen har varit särskilt stor sedan hösten 2012 då flyktinginvandringen började öka. Med utgångspunkt från Migrationsverkets prognoser är bedömningen att antalet studerande inom sfi kommer att vara fortsatt stort. Nämnden bedömer att antalet helårsplatser under planperioden kommer att ligga på 10 000 – 10 200.

Trots det stora antalet studerande är det en stor andel av de invandrare som kommer till staden som aldrig kommer till sfi. Det redan påbörjade arbetet med att försöka identifiera och nå dessa grupper ska fortsätta genom ytterligare kartläggningsarbete, olika informationsinsatser och kontakter med föreningar.

Tack vare de extra medel som nämnden fått för insatser för fler vägar till jobb och uppsökande verksamhet och insatser riktade till invandrarkvinnor kan SFI Stockholm under 2014 genomföra extra satsningar som extra modersmålsstöd för studerande som behöver det, mindre studiegrupper för studieovana studerande, en sammanhållen yrkesutbildning mot undersköterska, utvecklingen av ett introduktionsprogram för studieväg 1, utvecklingen av nya yrkesprogram med extra timfördelning och språkstöd.

Individualisering och vägledning

Ett framgångsrikt lärande förutsätter individualisering, att den studerande möts på den nivå där denne befinner sig. Därför kommer fokus inom det pedagogiska utvecklingsarbetet att ligga på de studerandes kunskapsutveckling genom fortsatt satsning på formativ bedömning och återkoppling knuten till de individuella målen i den individuella studieplanen.

Det är viktigt att tidigt upptäcka och ta vara på den kompetens många

av de som kommer till Sverige har. Därför ska kartläggningen av de sökande till sfi fördjupas och i högre grad än idag kompletteras med studie- och yrkesvägledning och nya yrkesinriktade utbildningar tas fram.

En relativt stor grupp högutbildade människor som kommer till landet saknar fullständig dokumentation av sin utbildning, en del har ingen dokumentation alls. Universitets- och högskolerådet (UHR) har fått i uppdrag att hitta lösningar för denna målgrupp. Nämnden har inlett ett samarbete med Stockholms universitet för att se om det är möjligt att i samverkan med UHR ta fram modeller för validering av delar av utländska högskoleutbildningar i anslutning till de sfx-utbildningar staden driver på SIFA. Nämndens engagemang i frågan skulle under en första fas bestå i att på försök ta in ett mindre antal sökande som saknar fullständig dokumentation på en eller ett par utbildningar medan Stockholms universitet i samverkan med UHR validerar deras utbildning. Det är en angelägen uppgift men det är ytterst osäkert vad arbetet kan leda till.

Yrkessatsningar och språkstödande insatser

Tidiga satsningar på yrkesinriktning har visat sig vara motiverande för många studerande då de ser ett tydligare mål med studierna. Nämnden har fått ESF-medel för en förstudie kring en förstärkt yrkesanpassning redan från början. Ambitionen är att redan under hösten 2014 genomföra en pilotverksamhet för att under kommande år kunna utveckla en sådan sfi permanent.

Ambitionen är också att vidareutveckla den framgångsrika modell som tagits fram där sfi redan tidigt kombineras med olika yrkeskurser som yrkesutbildningarna mot köksbiträde och paketbilsförare. Dessa utbildningar har inneburit att ett flertal av deltagarna antingen gått vidare till fortsatta studier eller fått anställning. Anledningen till de goda resultaten är att extra resurser sätts in i form av fler studietimmar och språkstöd antingen i form av yrkessvenska eller hjälp på modersmålet.

Modersmålsstöd har under de senaste åren visat sig vara en framgångsfaktor såväl i den teoretiska språkundervisningen som i samband med praktik och praktikintroduktion. Det samarbete Enheten för språkstödande insatser inlett med sfi-skolorna kommer att fortsätta och nya samverkansformer prövas.

För att möjliggöra för fler sfi-studerande att tidigt kombinera sfi-studierna med andra studier som enstaka kurser på komvux eller kortare yrkesutbildningar är ambitionen att i ökad grad erbjuda språkstöd i form av extra svenska och/eller stöd på modersmålet.

För att hitta nya sätt att korta vägen till fortsatta studier och arbete kommer SFI Söderort och Åsö vuxengymnasium att under 2014 – 2015 på försök erbjuda sfi-studerande en sammanhållen yrkesinriktad utbildning mot undersköterska. Om detta visar sig vara ett fungerande koncept är tanken att försöka hitta fler sådana sammanhållna

utbildningar inom yrkesområden där det råder rekryteringsbehov.

För att möjliggöra för aspiranter som läser sfi att snabbare komma ut i arbete har ett samarbete påbörjats mellan jobbtorget och sfi i Tensta kring heldagsinsatser för målgruppen. På försök kommer även vissa kurser inom komvux att kunna erbjudas aspiranterna. Samarbetet ska förhoppningsvis visa sig lyckosamt och kunna spridas till andra jobbtorg och skolor.

De studerande inom sfi i Stockholm är till stor del välutbildade och utgör en viktig resurs för staden. Andelen högutbildade har ökat under senare år och beräknas vara fortsatt hög. Det är därför angeläget att hitta insatser som möjliggör för de som redan har en yrkesutbildning att snabbt komma ut i sitt yrke. Därför ska möjligheten att starta nya så kallade sfx utbildningar undersökas men också andra lösningar måste utvecklas.

De kortutbildade med längre väg till arbetsmarknaden

En mindre andel studerande är kortutbildade eller har aldrig gått i skola och står därför långt från arbetsmarknaden. Det har genom olika satsningar som Rätt steg, FAMU och Språkstöd för nyanlända visat sig att det genom riktade konkreta insatser kombinerade med sfi går att underlätta och snabba vägen mot integration och arbete också för denna grupp. Under 2013 har ett handlingsprogram tagits fram för arbetet med målgruppen i syfte att utveckla hela processen kring gruppen, det vill säga hur undervisningen genomförs och vilka kompletterande aktiviteter de studerande ska erbjudas.

Ett resultat av det arbetet är att ett introduktionsprogram med modersmålsstöd och inbakad samhällsorientering arbetas fram under 2014 för att sedan bli en del av studieväg 1. Det kommer att ske i form av en pilotverksamhet. Ett annat resultat är att samarbetet mellan de aktörer som arbetar med målgruppen ska stärkas och utvecklas genom att ett nätverk skapas.

En grupp på studieväg 1 – det handlar oftast om yngre personer – är mycket motiverad och har goda förutsättningar att lära sig språket och komma in i samhällslivet snabbare än de andra. Ambitionen är att erbjuda denna grupp en mera intensiv språkutbildning med inslag av olika kurser inom ramen för komvux. Under 2014 ska förutsättningarna för en sådan utbildning utredas och eventuellt en försöksverksamhet påbörjas.

En del av de studerande som står långt från arbetsmarknaden, inte minst de kvinnor som nås via den uppsökande verksamhet som bedrivs på flera håll inom förvaltningen, är mycket studieovana och behöver därför extra stöd och hjälp. De kommer därför att erbjudas möjlighet att delta i mindre grupper där de förutom språket får lära sig mera om samhället, studieteknik och arbetslivet. Några kommer att kunna delta i den särskilda läs- och skrivundervisning som också den bedrivs i mindre grupp.

2.5 Samhällsorientering

Sedan 2010 har de personer som omfattas av etableringslagstiftningen rätt till samhällsorientering, det vill säga flyktingar. Målgruppen utökades den 1 maj 2013 till att omfatta anhänginvandrare utanför EES-området då lagen om samhällsorientering trädde i kraft.

Rekryteringen av personer inom den utökade målgruppen har i staden under en första period varit blygsam men SFI-centrum har fått i uppdrag att inom ramen för sitt uppsökande informationsarbete också informera om denna möjlighet. Det kommer att ske i samverkan med Centrum för samhällsorientering, som är det regiongemensamma kansli som ansvarar för den upphandlade utbildningsverksamheten och webbplatsen nyistockholm.se.

Nämnden anser att samhällsorienteringen är en viktig insats i arbetet med att rusta människor för arbete och Jobbtorg Stockholm avser att lägga in samhällsorientering i jobbtorgsplanerna för de aspiranter som har behov av det.

2.6 Flyktingmottagning och nationella minoriteter

Flyktingar

Stockholm har de senaste åren tagit emot ett ökande antal flyktingar. 2013 fick 1906 personer som valt att bosätta sig i Stockholm uppehållstillstånd, varav 163 ensamkommande barn. Bostadssituationen är ofta det största problemet för familjerna vilket påverkar familjeåterföreningen och även medför kostnader för stadsdelsnämnderna för olika tillfälliga boenden.

Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag har pågått tre år och statistiken visar att antalet som går in i fortsatta insatser inom förmedlingen efter avslutad etablering är väldigt högt.

Enligt prognoser från Migrationsverket kommer det att komma fler asylsökande till landet och ett stort antal av dessa förväntas få uppehållstillstånd. Många som flytt från kriget i Syrien bedöms ha behov av särskilda insatser från landsting och kommun. Bostadsfrågan kommer att vara fortsatt akut. Stadens relativt stora mottagande av ensamkommande barn medför att ett större antal anhöriga kan förväntas komma utan några möjligheter att ordna eget boende. Skulle det bli aktuellt för staden att ta emot fler flyktingar i organiserad form kommer även detta att kräva att staden kan tillhandahålla boende.

En prioriterad fråga är att öka samarbetet med Arbetsförmedlingens etablering för att fler nyanlända ska komma ut i arbete. Här kan bland

annat yrkesinriktad sfi från start vara en väg att gå. Arbetsförmedlingen har också aktualiserat en ny form av ”lokal överenskommelse” där även landstinget och Migrationsverket ska ingå.

Nationella minoriteter

Samråd med de nationella minoriteterna i staden pågår och former för dessa samrådsförfaranden utvecklas kontinuerligt.

Stockholm är förvaltningsområde för finska som minoritetsspråk. Den samiska gruppen och tornedalingar har ansökt om att staden ska bli förvaltningsområde även för dessa språk.

Starka önskemål har framförts från den romska minoriteten om en romsk strategi i Stockholm. För närvarande pågår ett projekt med Skarpnäcks stadsdelsnämnd och Skarpnäcks folkhögskola om romsk inkludering. Nämnden deltar under 2014 i en förstudie med stöd av Europeiska socialfonden med sikte på ett utvecklingsprojekt från 2015 och framåt. Länsstyrelsen är projektägare. Syftet är att utveckla former och modeller för romsk inkludering enligt den nationella romastrategin.

Stockholmsfadder

I budget för 2014 fick nämnden uppdrag och budget för att starta en fadderverksamhet för nyanlända. Verksamheten har kommit igång på ett mycket positivt sätt och det finns många stockholmare som är intresserade av att bli fadder för en nyanländ.

Uppdraget gäller för ett år men för att skapa en hållbar verksamhet behövs ett längre perspektiv. För att åstadkomma detta krävs i första hand resurser för en samordning av uppdraget och för utveckling av samverkan med frivilligsektorn.

2.7 Medarbetarfrågor

Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten

Som ett led i arbetsmarknadsnämndens strävan mot en verksamhet i världsklass fortsätter nämndens arbete med att konkretisera Stockholm stads vision. Genom diskussioner om värderingar och förhållningssätt där möten och bemötande står i fokus tydliggörs verksamhetens uppdrag och varje medarbetares roll i att nå verksamhetens mål.

Ett aktivt medarbetarskap ska stödjas av ett tydligt ledarskap med tydlig återkoppling från chefer på medarbetarnas arbetsinsatser. På så sätt skapas goda förutsättningar för engagemang och känsla av

stolthet bland medarbetarna och ökad tydlighet i varje medarbetares uppdrag. Nämnden kommer att fortsätta utvecklingen av stöd för dessa processer. För att säkerställa att medarbetarnas kompetens utvecklas enligt verksamhetens behov kommer arbetet med individuella utvecklingsplaner med nära koppling till verksamhetsplanen att fortsätta.

Medarbetarnas utbildningsnivå är hög, de flesta befattningar kräver en högskoleutbildning inom beteendevetenskap, socionom- eller lärarutbildning. Förvaltningen ser inga större utvecklingsbehov för någon särskild yrkeskategori inom närmaste treårsperiod. Däremot kan det finnas behov av viss anpassning inom flera av verksamheterna, vilket bedöms kunna hanteras genom pensionsavgångar som inte återbesätts. Inom läraryrkena väntar stora pensionsavgångar och nämnden behöver nyrekrytera medarbetare med rätt kompetens och profil. Inom Jobbtorg Stockholm behöver också kompetensbehoven ses över för att möta framtida aspiranternas behov. Yrkeskategorier som kan vara svårrekryterade är lärare inom matematik och naturvetenskapliga ämnen, studie- och yrkesvägledare, sfi-lärare samt vissa yrkeslärare. Nämndens egenregiverksamheter inom vuxenutbildning och sfi bedöms klara personalförsörjningen inom bristyrkena förhållandevis väl, men det finns en viss osäkerhet om hur övriga aktörer ska säkerställa att framtida rekryteringsbehov fylls av kvalificerade sökanden. Långsiktiga strategier för kompetens- och bemanningsplanering ska utvecklas för att på bästa sätt vara rustad för framtida utmaningar.

Ledarförsörjningen är en fortsatt viktig fråga då flera pensionsavgångar väntas de närmaste åren i kombination med att forskning generellt visar att intresset för ledaruppdrag bland framför allt yngre tenderar att minska. Satsningar på redan anställda medarbetare som har potential för framtida ledaruppdrag kommer fortsatt att prioriteras. Utveckling av befintliga ledare kommer också att vara en viktig fråga de kommande åren, där chefsutvecklingsprogram som erbjuds av staden måste kompletteras med nämndspecifikt utformade program. Kostnader för externa chefsrekryteringar bedöms öka då större ansträngningar behövs för att hitta kvalificerade sökanden.

2.8 Nämnd och gemensam administration

Den gemensamma administrationens syfte är att stödja nämndens verksamheter. Ett ständigt kvalitets- och effektiviseringsarbete ska medföra att kostnaderna för administrationen hålls så låga som möjligt. Översyn av vilka funktioner och kostnader som ska hanteras i verksamheten eller inom den gemensamma administrationen sker löpande.

Digital förnyelse

Digitala verktyg används allt mer av både medarbetare inom staden och av stockholmare. Förväntan på tillgänglighet och service ändras

med e-tjänster och möjlighet att hantera ärenden och kontakter digitalt. I stadens program för digital förnyelse slås fast att informationsteknikens uppgift är att öka verksamheternas förmåga att nå sina mål. Fem områden pekas ut som prioriterade för it-utveckling:

- Tillgänglighet och service för medborgare, företagande och besök.
- Förbättrad förmåga att sammanställa, analysera och återanvända information.
- Utbildning och systemutveckling i syfte att öka och förenkla användning av befintligt it-stöd
- Samverkan och informationsutbyte med andra myndigheter och organisationer
- Innovativ verksamhetsutveckling med hjälp av it

En it-strategi för nämndens verksamhetsområden ska tas fram för åren 2014-2016 med fokus på den it-utveckling som krävs för att möta de krav på service och tillgänglighet som deltagarna i verksamheterna har. En särskild utmaning finns inom vuxenutbildningen och sfi för att skapa pedagogiska miljöer som också använder den teknik som lärare och studerande efterfrågar. Redan idag finns spännande erfarenheter, bland annat inom Åsö vuxengymnasium. Skolplattform Stockholm som utvecklas fram till 2017 kommer att vara utgångspunkten för utvecklingen av it-stödet.

Verksamhetssystem som effektiviserar administration och förbättrar möjligheter till uppföljning är prioriterade. Utbildning i och arbetet med att höja it-mognad inom ramen för ”Jobba smartare” berör alla medarbetare och är en förutsättning för en lyckad digital förnyelse. Behoven av mobilitet och flexibilitet är en verklighet som ställer nya krav på verktyg och arbetssätt, vilket ska beaktas och planeras för i valet av it-utrustning och datorer i samband med nybeställningar eller inplanerade PC-utbyten.

3. Sammanfattande ekonomisk analys

Nämnden bidrar till ett effektivt resursutnyttjande och minskade kostnader genom att stockholmare som får försörjningsstöd kan gå från bidrag till arbete eller studier. Insatser för unga utanför skola och arbetsliv bidrar också till att minska de kostnader som är förknippade med att unga lever i utanförskap.

I den egna verksamheten arbetar nämnden kontinuerligt för att utveckla samverkan mellan nämndens olika verksamheter, ta vara på synergieffekter och därmed öka effektiviteten i verksamheten.

Kommunfullmäktige har gett nämnden möjlighet och uppdrag att utveckla sin verksamhet med stöd av medel för särskilda områden. Möjligheten att uppnå goda resultat förbättras om dessa satsningar ges en större kontinuitet och långsiktighet om medel avsätts för en längre period än ett år.

I 2013 års budget fick nämnden 9,0 mnkr som en ettårig satsning för unga vid jobbtorgen och uppsökande insatser för 16-19 åringar. I 2014 års budget förlängdes tilldelningen i ett ytterligare år. Dessa medel har bland annat gjort det möjligt att starta en central uppsökande verksamhet för 16-19 åringarna samt även förstärka det lokala uppsökande arbetet utifrån varje jobbtorg.

I 2014 års budget tilldelades nämnden särskilda medel för ettåriga satsningar för särskilda insatser för kvinnor utanför arbetsmarknaden (5,0 mnkr), fadderverksamhet för nyanlända (1,0 mnkr), insatser för unga i åldern 20-25 år (15,0 mnkr), visstidsanställningar för personer med funktionsnedsättningar (5,0 mnkr), anställning av omsorgsvårdar (2,0 mnkr) samt för utvecklandet av fler vägar till jobb (11,0 mnkr).

3.1 Drift

Jobbtorg Stockholm

Målgruppen för Jobbtorg Stockholm har förändrats. Bedömningen för planperioden är att inskrivna aspiranter fortsatt kommer att ha ett större behov av fler och omfattande insatser. Trots de komplexa behov som målgruppen har fortsätter Jobbtorg Stockholm att uppvisa goda resultat. Huvudskälet till det är en personaltäthet som gjort det möjligt att individualisera stödet i kombination med fler och anpassade insatser.

Jobbtorg Stockholm har också successivt fått en ökad målgrupp genom det kommunala uppföljningsansvaret och ansvaret för insatser för unga 20-25 år utanför skola och arbetsmarknad. Skulle kommunfullmäktige besluta att ytterligare utöka målgruppen måste ett sådant beslut beakta de ökade kostnader det medför för nämnden.

En betydelsefull del i Jobbtorg Stockholms verktygslåda är den möjlighet som staden skapat för visstidsanställningar i form av ungdomsanställningar, Stockholmsvårdar, omsorgsvårdar och äldreomsorgsvårdar. Nämnden ser gärna en utvidgning av denna möjlighet till

fler verksamhetsområden inom staden. Aspiranterna uppbär under visstidsanställningen lön istället för bidrag från staden och resultatet visar att den stora majoriteten inte återvänder till bidragsberoende efter anställningens slut.

SFI Stockholm och Vuxenutbildning Stockholm

Ersättningen till utbildningsanordnarna är enligt avtal indexreglerad, varför sfi-schablonen bör räknas upp på samma sätt. En indexökning innebär högre kostnader för nämnden. En uppräknings med en bedömd indexnivå på 1,9 procent beräknad på en volym om 10 200 heltidsstuderande motsvarar 4,4 mnkr per år.

Kommunfullmäktiges tilldelning för vuxenutbildningen sker genom ett fast anslag och volymen under planperioden är 6 700 heltidsstuderande per år. Antalet studerande förändras till följd av ambitionsökningar, konjunktur, arbetsmarknadens behov samt förändringar i lagar och avtal. Om volymen ökar med exempelvis 300 heltidsstuderande motsvarar det en kostnad för nämnden på cirka 11,6 mnkr.

Även ersättningen till utbildningsanordnarna av vuxenutbildning är enligt avtal indexreglerad. En prisjustering innebär högre kostnader för nämnden. En indexuppräknings med 1,9 procent beräknad på en volym om 7 000 heltidsstuderande motsvarar 4,1 mnkr per år. Anslaget till verksamheten bör därför räknas upp på samma sätt som ersättningen till utbildningsanordnarna.

Statsbidrag för flyktingmottagande

Den övervägande delen av statsbidragsintäkterna är generalschablonen som är kopplad till antalet migranter som bosätter sig i Stockholm. De senaste åren har antalet stadigt ökat med anledning av situationen i bland annat Syrien. Prognoser för stadens statsbidragsintäkter under hela planperioden är osäkra då de är helt beroende av förändringar i omvärlden. Migrationsverket bedömer i sin senaste verksamhets- och kostnadsprognos att antalet de närmaste åren kommer att vara relativt oförändrade så länge konflikten i Syrien pågår. Politiska beslut i Sverige och EU kan komma att påverka flyktingströmmarna väsentligt.

Enligt beslut i budget 2014 fördelar arbetsmarknadsnämnden en stor del av generalschablonsintäkterna till stadsdelsnämnderna. Totalt bedöms cirka 90 mnkr fördelas till stadsdelsnämnderna per år.

Utöver generalschablonen kan staden även få en prestationsbaserad ersättning. Denna ersättning är ny och grunderna för dessa utbetalningar är i dagsläget inte klarlagda. Enligt beslut i budget 2014 ska dessa eventuella intäkter utgöra ett intäktskrav för arbetsmarknadsnämnden.

Utöver dessa medel samordnar nämnden återsökning av stadsdelsnämndernas kostnader för flyktingmottagandet. Det är statsbidrag som i huvudsak fördelas direkt till stadsdelsnämnderna.

Utifrån tidigare års intäkter och volym kan detta beräknas till cirka 100 mnkr per år. Om antalet flyktingar ökar under planperioden kommer även intäkter för kostnader som kan återsökas att öka.

3.2 Lokalförsörjningsplan

Ett effektivt nyttjande av lokalerna innebär att nämndens verksamheter disponerar rätt mängd lokaler som är lokaliserade så att nyttan för nämndens och staden som helhet optimeras. Översynen av lokalbeståndet och lokalbehovet pågår löpande. I bilagda lokalförsörjningsplanen framgår de större planerade lokalförändringarna, som nämnden bedöms ha att hantera under planperioden.

Faktorer som förändrar behovet av lokaler

För vuxenutbildningen och sfi påverkas lokalbehovet främst av antalet studerande i egenregiverksamheterna. Inom vuxenutbildningen finns utbildning finansierad av staten, som påverkar behovet. För Jobbtorg Stockholm påverkas lokalbehovet av antalet aspiranter samt deltagare i egenregiverksamheter.

Kapacitet

Nämndens lokaler motsvarar i huvudsak nuvarande verksamhetsvolym, dock bedöms en viss överkapacitet finnas inom skolor som bedrivs i egen regi. Samlokaliseringar och förtätningar av lokalerna kommer därför att ske under kommande år.

Förändringar i lokalbeståndet

Jobbtorg Stockholm Farsta – Storforsplan 36

Kommunstyrelsen godkände den 6 februari 2013 inriktningen i ärendet *Effektivisering av stadens administrativa lokaler*. I ärendet anges att socialförvaltningen och äldreförvaltningen ska flytta sina kontor till ytterstaden. De kommer under första kvartalet 2015 att samlokaliseras med Farsta stadsdelsförvaltning vid Storforsplan 36. Stadsdelsförvaltningen, socialförvaltningen och äldreförvaltningen ryms inte i de föreslagna lokalerna vid Storforsplan 36, varför en dialog förts med Jobbtorg Farsta om att samlokalisera ytor för gemensamma personalutrymmen för de fyra berörda verksamheterna. Detta medför att Jobbtorg Farsta minskar sina lokaler under hösten 2014 och därmed också kostnaderna.

SFI Västerort och Jobbtorg Stockholm Kista:s filial Tensta -Tenstastråket 12
SFI Västerort och Jobbtorg Stockholm Kista:s filial Tensta är etablerade i tillfälliga lokaler under 2014. Arbetet med att söka nya gemensamma lokaler för verksamheterna pågår.

SFI Söderort – Vårholmsbackarna 100

Verksamhetens framtida behov av lokaler och lokalisering kommer att utredas.

Komvuxcentrum Stockholm, SFI centrum, Centrum för samhällsorientering samt delar av Jobbtorg Stockholm Fokus Unga -Hornsgatan124 Nämnden hyr administrativa och publika lokaler på Hornsgatan 124 om 2 987 kvadratmeter. I samma fastighet har även AB Stockholms hem sitt huvudkontor. Kommunstyrelsen godkände den 6 februari 2013 inriktningen i ärendet *Effektivisering av stadens administrativa lokaler*. I detta anges att AB Stockholms hem ska flytta sitt huvudkontor till ytterstaden. Planerna är att byggnaderna på Hornsgatan därefter ska inrymma bostäder. Det innebär att arbetsmarknadsnämndens verksamhet måste flytta. Ett rimligt mål är att flytta i samband med att hyresavtalet upphör den 30 september 2015. Lokaler för delar av Jobbtorg Stockholm Fokus unga, som idag finns på Åsögatan 115, kommer att omfattas av denna planering.

Effektiviseringen av vuxenutbildningens lokaler

Under hösten 2014 görs en översyn av lokalerna vid Åsö utbildningscentrum i syfte att uppnå en yteffektivisering av arbetsmarknadsnämndens verksamhetslokaler i byggnaden. Målet är att renodla gränsdragningen i byggnaden mellan arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden så att de olika nämnderna kan teckna förstahandsavtal med SISAB för sina respektive lokaler. Genom att effektivisera lokalanvändningen för nämndens verksamheter i Åsö utbildningscentrum kan även annan pedagogisk verksamhet inom arbetsmarknadsnämnden beredas plats i lokalerna. På så sätt kan nämndens lokalkostnader sänkas. Åsö vuxengymnasium svarar för den interna servicen för samtliga verksamheter i byggnaden enligt ett samverkansavtal som bör ses över och förtydligas.

Livdjursgatan 4

Arbetsmarknadens huvudkontor är lokaliserat till Livdjursgatan 4. Kontoret är uppdelat på plan 1 och 6, vilket arbetsmässigt inte är rationellt. Möjligheten att skapa ett mer sammanhängande kontor inom samma byggnad kommer att undersökas.

Tillgänglighet i nämndens lokaler

Under planperioden för programmet Stockholm – en stad för alla, som sträcker sig fram till 2016, ska enkelt avhjälpbara hinder inventeras i nämndens lokaler och därmed öka tillgängligheten. Inventeringen tar sin utgångspunkt i Boverkets föreskrifter om enkelt avhjälpbara hinder (BFS 2011:13-HIN 2). För de aktuella verksamheterna sker en dialog med respektive fastighetsägare om de åtgärder som föreslås.

Kostnadsutveckling

Hyran för Åsö utbildningscentrum kommer att öka till följd av ombyggnader för att anpassa lokalerna för Frans Schartaus Handelsinstitut. För de övriga lokaler som hyrs av SISAB beräknas hyran minska något genom att tidigare gjorda ombyggnader betalas av.

Frans Schartaus Handelsinstitut flytt och att lokalen sagts upp vid Stigbergsgatan 26, innebär en besparing på cirka 3 mnkr för

arbetsmarknadsnämnden.

Kostnadsförändringar under planperioden bedöms därutöver ske till följd av förändringar i konsumentprisindex och planerade ombyggnader samt förändringar av fastighetsskatten. I övrigt bedöms lokalkostnaderna sjunka då lokalytan ska minskas till följd av samlokaliseringar och effektiviseringar.

Effektiviseringsmöjligheter

Som ovan redovisats kommer de verksamheter som är lokaliserade till Hornsgatan 124 flytta senast den 30 september 2015. Hyran för dessa lokaler är 6,4 mnkr (2 155 kr/kvm). Vid omlokaliseringen av verksamheterna ses lokalbehovet över i syfte att genomföra en effektivisering och minska hyreskostnaderna.

Frans Schartaus Handelsinstitutets flytt från Stigbergsgatan 26 innebär att arbetsmarknadsnämnden minskar sina lokaler med 4 352 kvadratmeter.

I arbetet med att effektivisera Åsö utbildningscentrums lokaler kommer även skolans administrativa lokaler och lärararbetsplatserna att ses över.

Bilaga: Aktuell sammanställning av inhyrda lokaler 2014.